

[Formanden.]

lærlinge til håndværksfagene taget spørgsmålet om det økonomiske grundlag for en videre udvikling af lærlingefagskolerne op til overvejelse?"

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid efter spørgetiden i morgen.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Strøm): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.

Forslaget går ud på, at der i det kommende finansår udbetales en særlig ydelse på 2 × 90 kr. til enlige mødre, der opfylder eller — såfremt de ikke havde fået bidraget udbetalt af den bidragsskyldige — ville have opfyldt betingelserne for at få udbetalt børnebidrag af det offentlige i henhold til forsorgslovens kapitel 15 eller 16.

De nævnte enlige mødre har i de senere år fået udbetalt særlige ydelser efter lovene om sådanne ydelser til alders- og invalidentemodtagere m. fl. — senest lov af 5. marts 1956 og lov af 31. oktober 1956.

For rentemodtagernes vedkommende bortfalder spørgsmålet om særlige ydelser efter 1. april 1957, idet ydelserne er indregnet i folkepensionens grundbeløb. For de enlige mødres vedkommende, der ikke har fået en tilsvarende compensation, må man derimod anse det for påkrævet, at der fortsat bliver adgang til at udbetale en særlig ydelse. Man har været inde på at ville yde compensationen ved en forhøjelse af børnetilskuddet til kvindelige forsørgere med 50 pct. En bestemmelse herom var optaget i det af finansministeren fremsatte lovforslag om børnetilskud. Imidlertid er man under udvalgsbehandlingen blevet enig om at lade bestemmelsen udgå, idet den i forhold til de hidtidige love om særlige ydelser ville medføre forskydninger i tilskuddene til de forskellige grupper af mødre, som efter udvalgets opfattelse ikke var rimelige. Som følge heraf fremsættes nu dette lovforslag, der, for så vidt angår de enlige mødre, i hovedsagen svarer til de tidligere love om særlige ydelser. Af praktiske grunde foreslås der 2 udbetalinger på hver 90 kr., me-

dens ydelserne hidtil har været udbetalt af 3 gange med henholdsvis 40 kr., 40 kr. og 100 kr.

De samlede udgifter, der foreslås afholdt af statskassen, vil andrage 6-7 mill. kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede økonomi- og arbejdsminister, for at han kan fremsætte den anmeldte redegørelse.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte nogle bemærkninger i forbindelse med den økonomiske årsoversigt — marts 1957 — som i dag er blevet omdelt til tingets medlemmer.

Oversigten indeholder som sædvanlig en ret indgående redegørelse for den økonomiske udvikling i det forløbne år samt et forsøg på en vurdering af udsigterne for resten af indeværende år. Vurderingen af udsigterne fremover må jo altid foretages med stærke forbehold, og dette gælder ganske særligt i år, hvor ikke mindst de internationale forudsætninger for vort lands økonomi synes at stå i forandringens tegn; jeg tænker hermed bl. a. på priserne i udenrigshandelen. Dette punkt skal jeg imidlertid vende tilbage til.

1956 blev et dramatisk år, der var karakteriseret af betydelige ekstraordinære vanskeligheder. Vinteren 1955-56 blev usædvanlig hård og langvarig og efterfulgtes af arbejdskonflikten, som for visse arbejdsgrupper varede helt op til 6 uger, og som på sit højdepunkt omfattede omkring 60 000 arbejdere. Endelig kom Suezkonflikten og de økonomiske rystelser med hensyn til priser og fragter og mangel på olie, som den førte med sig.

I de første måneder af 1956 lå den økonomiske aktivitet forholdsvis lavt. Den lange vinter og arbejdskonflikten bevirkede, at igangsættelsen af nyt byggeri blev stærkt forsinket; arbejdskonflikten i sig selv sænkede produktionen og medførte en almindelig afdæmpning af forbruget, medens den stod på.

Da arbejdskonflikten var overstået, gik udviklingen igen i retning af højere produk-

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

tion og beskæftigelse. I en række af de konfliktramte brancher, bl. a. jern- og metalindustrien, blev produktionen sat i vejret for at udligne produktionstab, og især var det af betydning, at der fra maj måned skete en kraftig forøgelse af byggeriet.

I 1956 påbegyndtes i alt 21 700 lejligheder — nær ved 2 000 flere end året før; der blev fuldført knap 20 000, og ved årets udgang var omtrent 23 000 lejligheder under opførelse, d. v. s. ca. 10 pct. flere end ved overgangen fra 1955 til 1956. Alt i alt var byggeaktiviteten stigende gennem 1956 og lå i efteråret højere end året før.

En tilsvarende stigende linje prægede produktion og beskæftigelse.

I årets første måneder satte isvinteren og arbejdskonflikten sit præg på industriproduktionen, så den lå mærkbart lavere end i 1955. Først i juni nåede 1956-produktionen op på siden af 1955-tallene. Her holdt den sig i august og september, men i årets tre sidste måneder er produktionen for 1956 større end 1955-tallene. December-tallene ligger 5 pct. højere, og dette fortsætter i 1957, da januarproduktionen er 5 pct. større end produktionen i januar 1956.

Tilsvarende voksede industriens beskæftigelse, så den i januar i år lå 2 pct. højere end i januar i fjor. At produktionsstigningen er stærkere end beskæftigelsesstigningen, kan tages som et udtryk for bedre produktivitet.

Den produktionsstigning, der fandt sted i løbet af 1956, var stærkest i tekstil-, fodtøjs- og beklædningsindustrien, hvor den er steget over 25 pct. fra udgangen af 1955 til udgangen af 1956. Desuden er der fremgang i næringsmiddelindustrien, i den kemiske industri og i transportmiddelindustrien.

Bag denne tendens til øget produktion og beskæftigelse ligger en række faktorer, hvoraf jeg allerede har nævnt den højere byggeaktivitet. Hertil kommer den fortsat voksende industrieksport og en vækst i det hjemlige forbrug.

Industrieksporten voksede i 1956 i værdi med i alt ca. 18 pct., hvilket er en ubetydelig mindre end væksten i de to foregående år.

Blandt de industriområder, der særlig kraftigt har bidraget til eksportforøgelsen i 1956, skal nævnes biler fra samlefabrikkerne, kemikalier og vegetabiliske olier. Jeg tror, man skal regne med, at en del af denne eksportstigning reelt betyder mindre for beskæftigelsen og valutaandtjeningen, end selve eksportbeløbene umiddelbart lader formode, idet der til de her nævnte varer medgår en betydelig indførsel til produktionen. Maskineksporten er ligesom året før øget med ca. $\frac{1}{5}$ og svarer alene for 40 pct. af den samlede fremgang i industriens eksport. Endvidere er eksporten af drikkevarer, møbler og tekstil vokset.

Også udviklingen i forbruget stimulerede produktionen. Medens indkomsterne hos de private erhvervsdrivende i byerhvervene endnu ikke er tilstrækkeligt oplyst, kan man danne sig et skøn over arbejdernes og landbrugernes indkomstudvikling i 1956.

Lønmodtagernes pengeindkomster har i første række været bestemt af de lønforhøjelser, der indeholdtes i forligsmandens mæglingsforslag i foråret 1956 samt af pristalsreguleringen. Mæglingsforslaget betød i de fleste tilfælde lønstigninger på 2-3 pct., og pristalsreguleringen har givet to dyrtidstillæg både i marts og september.

For industriens arbejdere indebar dette en samlet lønstigning på ca. 7-8 pct. fra oktober 1955 til oktober 1956. Stigningen i den gennemsnitlige timeløn fra 1955 til 1956 har været af praktisk taget samme størrelse. Lønmodtagernes samlede indtægt er dog næppe steget helt så meget. Dels var beskæftigelsen i begyndelsen af 1956 lidt lavere end året før, dels medførte arbejdskonflikten for de konfliktramte et indkomsttab. Begge disse forhold gjorde sig fortrinsvis gældende i foråret, da virkningen også kunne spores i form af en nedgang i detailhandelens omsætning. I efteråret 1956 lå lønmodtagernes samlede pengeindkomst rimeligvis 7-8 pct. højere end i efteråret 1955. Som følge af prisopgangen er reallønnen næppe vokset mere end ca. 3 pct.

De selvstændige landbrugere havde også en indkomststigning, der synes at kunne beregnes til en forøgelse på knap en halv snes procent fra 1955 til 1956.

Som nævnt må de større pengeindkomster reduceres med den stedfundne prisopgang, for at man kan nå frem til stigningen i

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

realindkomsten. Det samlede pristal steg med ca. 4 pct. fra januar 1956 til januar 1957. Stigningen året før, fra januar 1955 til januar 1956, var omtrent 7 pct. Tilbage bliver altså en vækst i forbrugernes realindkomst.

Det er vanskeligt at afgøre, om der er sket nogen forskydning i forholdet mellem opsparing og forbrug; nogen væsentlig forskydning er dog næppe indtruffet, og man skulle således stort set kunne regne med, at forøgelsen i realindkomsten har betydet en forøgelse i forbruget af tilsvarende størrelse.

Denne forbrugsforøgelse, som især har rettet sig imod tekstilvarer og varige forbrugsgoder, har øget presset på valutaen. Det er i denne henseende illustrerende, at salget af biler og motorcykler, der fra 1954 til 1955 faldt fra 680 mill. kr. til 530 mill. kr., nu atter er steget og for 1955 kom til at ligge på 565 mill. kr. Det er udelukkende bilsalget, der er steget, medens salget af knallerter og motorcykler er gået tilbage. Som en ny post af væsentlig betydning må nævnes salget af fjernsynsapparater. Dette salg spillede endnu i 1954 næsten ingen rolle, men kom i 1956 op på et beløb på mellem 80 mill. kr. og 100 mill. kr.

Det ligger i hele vor økonomis struktur, at en så forholdsvis mærkbar forøgelse i produktion og forbrug, som har fundet sted i 1956, ikke kan ske uden en samtidig kraftig forøgelse af importen.

Importen forøgedes i 1956 med godt 900 mill. kr. Heraf er de godt 300 mill. kr. udtryk for prisstigningerne. Alene brændselsimporten tegner sig for en prisfordyrelse på 250 mill. kr. Brændselsimportpriserne har i 1956 været 15-20 pct. højere end i 1955. Når jeg tilføjer, at brændselsimporten udgør $\frac{1}{5}$ af vor samlede indførsel, vil man forstå, hvilken belastning de høje brændselspriser er for vort lands udenrigsøkonomiske stilling. Også så vigtige varer som jern, stål og korn har været genstand for betydelige prisstigninger i 1956. Jern- og stålpriserne er steget med ca. 12 pct. og kornpriserne med ca. 10 pct.

Den samlede eksport steg i 1956 med 360 mill. kr. eller 5 pct. Baggrunden herfor er en stærk stigning i industrieksporten, som

jeg allerede har omtalt, og en lille nedgang i landbrugseksporten.

Om landbrugseksporten i 1956 skal jeg gøre et par bemærkninger. De eksporterede mængder gik kraftigt ned, for flæsk og svin med ca. 13 pct., for æg med ca. 7 pct., noget mindre for smør, 6 pct. Derimod viste osteeksporten en stigning på godt 10 pct.

Prisvariationerne var imidlertid meget kraftige i årets løb, især for smør og æg.

For smørrets vedkommende lå prisen forholdsvis højt i begyndelsen af året. I april fremkom der imidlertid et øget oversøisk udbud, herunder fra de amerikanske overskudslagre, og smørnoteringen reduceredes under disse vilkår med henved 30 pct. I løbet af sommeren steg smørprisen noget igen dels på grund af tilbagegang i produktionen, dels på grund af større afsætning til Tyskland. Smørnoteringen nåede dog ikke ved årets slutning op på niveauet fra året før.

Eksporten af æg er blevet påvirket af en væsentlig stigning i den engelske produktion, som understøttes gennem høje statstilskud. Salget til England er derfor gået næsten helt i stå. De skadelige virkninger heraf er i nogen grad blevet opvejet af en stigning i forbruget og importen af æg i Vesttyskland; men det har dog ikke kunnet undgå, at såvel den eksporterede mængde af æg som priserne — ikke mindst i årets sidste måneder — er blevet betydelig lavere end i 1955.

Helhedsindtrykket af landbrugseksportens udvikling i 1956 er, at den fortsatte fremgang i levestandard og fødevarerforbrug i Vesteuropa ikke har bragt nogen nævneværdig forbedring af afsætningsvilkårene dels som følge af den protektionistiske landbrugspolitik, der føres, dels fordi udbuddet fra oversøiske lande er forøget. Dette kommer ikke mindst til udtryk i forholdet til Vesttyskland. Det tyske forbrug har ganske vist været voksende, og dette har fremmet afsætningen af æg og ost; men det har ikke som i de foregående år medført nogen stigning i Danmarks samlede landbrugseksport til Vesttyskland.

Blandt betalingsbalancens usynlige poster skal det fremhæves, at skibsfartens valuta-indtjening efter alt at dømme er vokset med ca. 150 mill. kr. fra 1955 til 1956, og det

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

skal også nævnes, at turismen i 1956 for første gang har givet en nettoindtægt i valuta, der beregnes til ca. 50 mill. kr.

Det valutamæssige resultat for 1956 blev en forringelse af vare- og tjenestebalancen; men på grund af de private kapitalbevægelser viser betalingerne over for udlandet et løbende overskud på 164 mill. kr. I året før, 1955, var der som bekendt også et overskud på de løbende betalinger over for udlandet, nemlig på 195 mill. kr. Nationalbankens og de private bankers nettostilling over for udlandet viste en forbedring på 66 mill. kr. Når denne forbedring i nettovalutastillingen er ca. 100 mill. kr. lavere end overskuddet på de løbende betalinger, beror det på, at der er anvendt 100 mill. kr. til ordinære afdrag på den offentlige udenlandske gæld.

Disse betragtninger vedrører forholdet i 1956. Jeg skal derefter gå over til at gøre nogle bemærkninger om de økonomiske udsigter for 1957, altså for resten af indeværende år.

De internationale forudsætninger for den økonomiske udvikling i de kommende måneder er ikke entydige. De vesteuropæiske lande udgør et broget billede. Frankrig og Holland har for nylig foretaget indgreb i deres økonomi for at bekæmpe en ugunstig valutaudvikling, østpå har Finland med drastiske midler gjort det samme, og både England og i Tyskland har man i år foretaget diskontosænkninger. Som sagt, billedet er broget, og den usikkerhed, der vel desværre stadig væk står tilbage med hensyn til Suezkanaltrafikkens endelige normalisering, gør ikke en vurdering lettere. Helhedsindtrykket er dog, at der i 1957, til trods for betydelige forskelligheder mellem de enkelte lande, for Europa under ét skulle kunne regnes med en moderat fremgang i den økonomiske aktivitet. Blandt de usikkerhedsmomenter, der knytter sig til denne bedømmelse, skal foruden olie-situationen navnlig fremhæves konjunktursituationen i Amerikas Forenede Stater. Her er den økonomiske udvikling gennem de senere måneder foregået i et afdæmpet tempo, som kan have medvirket til de prisfald, der har kunnet iagttages for en række varer.

Hvad specielt fragtmarkedet og oliepri-

serne angår, skulle der være mulighed for en ret betydelig nedgang, såfremt Suezkanalen åbnes. En større nedgang vil bl. a. betyde lavere priser på kul og korn i Vesteuropa. Et fald i oliepriserne kan næppe ventes så hurtigt, men en normalisering af forsyninger og priser skulle ligge inden for mulighedernes grænse.

Den her givne bedømmelse af konjunkturudviklingen i udlandet skulle indebære, at der også i 1957 skulle være en mulighed for en fortsat stigning i industrieksporten. Selv om man ikke tør regne med en vækst helt af samme størrelse som de 18-20 pct., den har ligget på de senere år, vil der dog være en yderligere stigning i valutaindtægterne at hente her.

For landbrugseksportens vedkommende er det betydeligt vanskeligere at give en vurdering af udsigterne. Det sikre er, at der kan ventes visse forøgelse i de producerede mængder. Dette gælder først og fremmest for flæsket; her ventes der en stigning i eksportmængden på en halv snes procent. Kødeksporten vil formentlig ligeledes stige, hvorimod produktionen af mælk og æg i højere grad beror på udviklingen i årets løb og ikke lader sig vurdere på forhånd.

Der er i de første måneder af 1957 sket en ret væsentlig forringelse af landbrugets afsætningsvilkår. Den hidtil opnåede overpris for dansk smør har ikke kunnet oprettholdes, og smørprisen ligger nu ca. 30 pct. lavere end i december. I forhold til prisen for et år siden er prisfaldet dog noget mindre; her andrager det ca. 8 pct. Det svage smørmarked i England må for en del sættes i forbindelse med de meget store lagre af Dominionsmør, som forefindes. Tilførslen fra Australien og New Zealand er dog for tiden dalende. Ægprisen ligger i øjeblikket ca. 30 pct. lavere end for et år siden. Her tyder de seneste markedsberetninger dog på en vis stabilisering, og noteringen har været en kende stigende. Flæskeprisen er faldet stærkt i forhold til de gode priser ved årsskiftet. Sætter vi den nuværende pris i forhold til prisen for et år siden, svarer nedgangen til 10 pct. Ved vurderingen af flæskeprisen bør det tages i betragtning, at også bygprisen er faldet og i øjeblikket ligger på ca. 41 kr. Forholdstallet mellem flæskepris og bygpris er noget

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

gunstigere for flæskeproducenten end for et år siden.

Det billede, afsætningsvilkårene tegner for landbruget, er imidlertid ikke opmuntrende. Som det er velkendt for det høje ting, står dansk landbrug i sin afsætningspolitik over for en mur af landbrugsbeskyttelse på de udenlandske markeder. Dette forhold har gennem de seneste år haft den for hele det danske samfund meget ubehagelige konsekvens, at landbruget ikke har kunnet forøge sin eksportindtjening væsentligt. I visse perioder, når eksportmængden var lille, kunne priserne være relativt tilfredsstillende, i andre perioder, hvor eksportmængden var større, var priserne lavere. Eksportværdien, pris gange mængde, har det vist sig praktisk taget umuligt at presse i vejret. I 1956 indbragte den samlede eksport af hovedlandbrugsvarer, kød og kvæg, flæsk og svin, smør, ost og æg 3 375 mill. kr. eller kun 160 mill. kr. eller 5 pct. mere end for 3 år siden i 1953.

I hele dette forhold må man utvivlsomt søge en væsentlig grund til Danmarks vanskelige økonomiske stilling. En udvidelse af produktion og beskæftigelse her i landet og en forøgelse af velstanden forudsætter et meget livligt varebytte med udlandet, idet en forudsætning for en forøgelse af praktisk taget enhver form for økonomisk aktivitet i Danmark er en forøgelse af importen. Denne øgede import forudsætter atter, at eksporten øges, men når vort hovedeksport erhverv, der stadig tegner sig for godt halvdelen af den samlede vareeksport, næsten synes udelukket fra at øge sine valutaindtægter, er de krav, som stilles til den øvrige eksport om ekspansion, først og fremmest til industrien, så store, at de vanskeligt har kunnet honoreres. Industrieksportens valutaindtjening var ganske vist i 1956 ikke mindre end 70 pct. højere end i 1953, men denne stigning har kun bevirket en forøgelse af den samlede eksport på 18 pct., hvilket man altså må konstatere har været utilstrækkeligt til at løse vore valuta-problemer.

For 1957 kan man som nævnt regne med, at eksportmængden af landbrugsvarer vil blive større, end den var i fjor, men på bag-

grund af de afsætningsvanskeligheder, jeg netop har omtalt, må man regne med, at priserne gennemgående vil blive lavere end i fjor. I årsoversigten har man regnet med, at landbrugets samlede valutaindtjening dog skulle blive lige så stor i år som i fjor. Denne vurdering er baseret på udviklingen i januar og februar, men de allerseneste prisfald på landbrugsvarer tilsiger, at man nu må anlægge en endnu forsigtigere vurdering, selv om man vel ikke skal gå så langt i sin pessimisme, at man helt opgiver troen på enhver sæsonmæssig prisstigning på æg og smør.

Man har rejst det spørgsmål, om det nye europæiske markeds dannelse ikke på længere sigt kan bedre vor situation. Dette vil helt afhænge af, dels hvorledes forhandlingerne om det europæiske frihandelsområde under OEEC forløber, dels hvilke alternative muligheder der åbner sig for os i relation til de seks lande. Imidlertid må man være klar over, at de løsninger, der her kan opnås, selv i gunstigste fald stort set først vil få praktiske virkninger på meget lang sigt, formentlig i løbet af en 15-17-årig periode, tidligst begyndende i 1959. De vanskeligheder, der ligger foran os i år, kan altså ikke ventes afhjulpet ad denne vej, og om de europæiske ordninger overhovedet vil få gunstige virkninger for vor landbrugs-eksport, er det ikke muligt at vurdere på det foreliggende grundlag. Der regnes i den økonomiske årsoversigt med, at den indenlandske efterspørgsel både til investering og forbrug i 1957 vil blive større end i 1956. Der skulle således gennem øget afsætning både til hjemmemarkedet og til eksport blive skabt grundlag for øget produktion og beskæftigelse i forhold til 1956. Denne tendens har jo allerede ret tydeligt vist sig i den forløbne del af 1957.

Imidlertid vil der — som jeg tidligere har omtalt — derved også ske en forøgelse af forbruget af importerede varer. Selv om pristendensen på råvaremarkederne for øjeblikket nærmest er nedadgående, tør man ikke antage, at dette vil blive udslaggivende for prisniveauet for importen i 1957, og de stedfundne prisstigninger vil i hvert fald medføre en merudgift til importen. Råvarepriserne ligger i begyndelsen af året højere end gennemsnitsimportpriserne for 1956, således

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

at mindre prisnedgange ikke vil billiggøre importen i 1957 sammenlignet med 1956.

Derimod kan prisfaldstendenserne måske føre til en vis tilbageholdenhed med hensyn til kontrahering af importen, og man må formode, at lagrene er af en sådan størrelse, at en vis tilbageholdenhed med hensyn til importen er mulig. Hvor meget dette i givet fald vil betyde for valutaforbruget, lader sig naturligvis ikke vurdere på forhånd. Alt i alt tør man dog ikke regne med, at stigningen i importværdien i forhold til 1956 bliver mindre end stigningen i eksportindtægterne. Årsoversigten sammenfatter udsigterne derhen, at der er overvejende sandsynlighed for, at betalingsbalancen over for udlandet vil stille sig noget ringere i år end i 1956. Som jeg omtalte før, kan man i dag ikke afvise risikoen for, at den seneste prisudvikling for landbrugets eksportvarer fører til yderligere tab af valuta.

Det er på denne baggrund helt klart, at der fremover må vises den største tilbageholdenhed i alle økonomiske dispositioner, og at enhver bestræbelse må sættes ind på at undgå en forringelse af statens finanser.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til ministeren for handel, industri og søfart af Tholstrup.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 3322).

Formanden Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ydelse af ekstraordinær hjælp til langvarigt arbejdsløse.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3298, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 339).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 84 stemmer mod 38; et medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2330, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 323).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalget ordfører (Victor Gram): Under lovforslagets første behandling rejstes spørgsmålet om en principiel ændring i tiltaleordningen i militære straffesager. Dette spørgsmål er blevet drøftet i udvalget og under samråd med forsvarsministeren. Der har blandt udvalgets medlemmer, bortset fra det konservative folkepartis medlemmer, været principiel enighed om, at en nyordning burde tilstræbes, hvorved anklagemyndigheden overføres fra de militære rettergangshefter til en anklagemyndighed, der hviler på samme principper som den borgerlige anklagemyndighed.

Man har imidlertid ikke ment, at det på grundlag af det foreliggende materiale var muligt i indeværende samling at tage endelig stilling til en nyordning, og man har derfor henstillet til den højtærede forsvarsminister at gøre spørgsmålet til genstand for en fornyet overvejelse under hensyn til ønskeligheden af, at der snarest fremsættes lovforslag i overensstemmelse med flertal-